

KLASİK MANTIK • MANTIK VE DİL

Test - 01

Kavram • Kavram Türleri ve Tanım - I

DERS UYGULAMA
Föyleri

1. Bu İlk Çağ düşünürü, mantığı her türlü düşünme ve bilgi elde etme etkinliğinin bir aracı olarak görmüştür. Onun mantıkla ilgili eserleri *Organon* adı altında toplanmıştır. Alet, araç, organ anlamlarına gelen *Organon*, uzun bir dönem “mantık” denilince akla gelen temel çalışma olmuştur.

Bu parçada söz edilen düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Platon
- B) Aristoteles
- C) Hegel
- D) Sokrates
- E) Farabi

2. Aşağıdakilerden hangileri mantığın tarihsel gelişimi için söylendiğinde doğru değildir?

- A) Soyut ilkelerin sistemli bir hâle getirilmesi çalışmaları, Elealılar adıyla anılan filozoflar tarafından başlatılmıştır.
- B) Sokrates “kavram” konusuna yönelerek mantık tarihinde önemli bir yer almıştır.
- C) Aristoteles, mantığı her türlü düşünme ve bilgi elde etme etkinliğinin bir aracı olarak görmüştür.
- D) 9. yüzyılda Aristoteles’in yapıtlarını Arapçaya çeviren İslam düşünürleri mantık bilimine hiçbir katkı sağlamamıştır.
- E) Leibniz, mantığın doğrularının akılsal doğrular olduğunu kabul ederek mantığı içerikten soyutlamıştır.

3. Kavramlar, varlığa ait ortak özelliklerin genellenmesi ve soyutlanması ile ortaya çıkar.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde kavramın tanımı doğru verilmiştir?

- A) Terimlerin dille ifadesidir.
- B) Birbirine benzeyen varlıkların ortak özellikleri ile düşünlümesidir.
- C) Zihindeki tasarımları anlatan dilsel ifadelerdir.
- D) Obje ya da olgunun zihindeki tasarımıdır.
- E) Sadece bir nesneye ait özelliklerdir.

4. “Bazı insanlar, çok okudukları için bilgilidirler.” cümlesinde kaç terim vardır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

5. “Kalem” bir kavramdır. Çok farklı şekillerde ve farklı malzemelerden yapılan kalem türlerine karşılık gelen bir tasarımdır. Kavramlar genel ve soyut tasarımlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kavramın özellikleri arasında yer almaz?

- A) Tümel bir tasarımdır.
- B) Zihinsel bir tasarımdır.
- C) Nesnelerin akıldaki karşılığıdır.
- D) Genelleme ve soyutlama ile elde edilir.
- E) Olgular dünyasında ve somut niteliktedir.

6. Terim, zihin ve düşüncede olan bir tasarımın yani kavramın dilsel ifadesidir. Terim, dilsel bir simgedir, bir kavramı işaret eder ancak kavramın kendisi değildir. Zihinde oluşan tasarımları anlatmak için dilsel ifadeler yani terimler kullanılır. Her terim sözcüktür ancak her sözcük terim değildir. Terimler yalın hâlde bulunur; isim ve fiil çekimi yapılanlar, terim değil sözcüktür. Ayrıca tek başına bir anlam taşımayan bağlaçlar da terim değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir terim örneği değildir?

- A) Bilgisayar B) Veya C) Üniversite
D) Ağaç E) Vatan

7. Kavramlar bir varlığa işaret ederken terimler kavramlara işaret eder. Bundan dolayı terimler, kavramları anımsatan birer semboldür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kavramla terim arasındaki ilişkiyi en iyi açıklar?

- A) Terim, kavramın dil ile ifade edilmesidir.
B) Kavram ve terim, nesnelerin tasarımlarıdır.
C) Kavram özel, terim geneldir.
D) Kavram, terimin dille ifade edilmiş biçimidir.
E) Terimler kavramların nitelikleridir.

8. “Porphyrios ağacı” olarak bilinen şemada yer alan beş tümel, tanımlamaların doğru yapılmasını sağlayan, insanın varlık hakkındaki düşünme sistemini ortaya çıkaran beş temel kavramdır. Beş tümel; cins, tür, ayırım, özgüllük ve ilintidir.

Aşağıdakilerden hangisi Porphyrios ağacında yer alan beş tümele göre yanlış bir ifadedir?

- A) Beslenmek, hayvan kavramının ilintisidir.
B) Hayvan, belli özellikleri ile “canlı”nın türü olan bitkiden ayrılır.
C) Kavramlardan daha özel olanı diğerlerine göre türdür.
D) İnsan kavramı canlı kavramına göre cinstir.
E) Düşünmek, insan kavramının özgüllüğüdür.

9. **Nelik:** Kavram dış dünyada yoktur, sadece zihindedir.

Gerçeklik: Kavram dış dünyada bulunuyorsa gerçekliği vardır.

Kimlik: Dış dünyadaki kavramı “Şudur.” diye gösterebiliyorsak kimliği vardır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?

- A) Her kavram zorunlu olarak bir neliğe sahiptir.
B) Her gerçekliği ve kimliği olan kavramın neliği yoktur.
C) Neliği olan bir kavramın gerçekliği ve kimliği olmayabilir.
D) Kimliği olan her kavramın mutlaka gerçekliği ve neliği vardır.
E) Kimlik, gerçekliği olan bir kavramın tek nesnede somutlaşmasıdır.

10. “Bütün ağaçlar” tümel terime, “bazı ağaçlar” tikel terime, “bahçemizdeki çam ağacı” tekil terime örnektir.

Bu cümledeki terimlerin sınıflandırılması aşağıdakilerden hangisine göre yapılmıştır?

- A) Niteliklerine
B) Doğruluk değerlerine
C) Niceliklerine
D) Gerçekliklerine
E) İşlemlerine

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	A B C D E	11	A B C D E
2	A B C D E	12	A B C D E
3	A B C D E	13	A B C D E
4	A B C D E	14	A B C D E
5	A B C D E	15	A B C D E
6	A B C D E	16	A B C D E
7	A B C D E	17	A B C D E
8	A B C D E	18	A B C D E
9	A B C D E	19	A B C D E
10	A B C D E	20	A B C D E

1. Kaplam, bir kavramın işaret ettiği konular ve nesnelerdir. Bir kavramın içine aldığı nesnelerin ve varlıkların tümüne o varlığın kaplamı denir. İçlem bir kavramın işaret ettiği nesne ve varlıkların ortak özellikleridir.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisinin kaplamı en fazladır?

- A) Varlık B) Omurgalı C) Yılan
D) Canlı E) Sürüngenler

2. • Her kavramın neliği vardır ama gerçekliği ve kimliği olmayabilir.
• Her gerçekliği ve kimliği olan kavramın mutlaka neliği vardır.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisinin neliği olmasına rağmen gerçekliği ve kimliği yoktur?

- A) Ders kitabı B) Kır çiçeği
C) Su perisi D) Dağ keçisi
E) El arabası

3. Bir veya birden fazla sözcükten oluşabilen, dil içinde tek başına anlam taşıyan en küçük birime "terim" denilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi terim olarak nite-lenemez?

- A) Ayakkabı B) Dolap C) Aslan
D) Çünkü E) Üçgen

4. I. Varlık
II. Canlı
III. Solunum yapan
IV. Yürüyen
V. Uyuyan
VI. Düşünen

Numaralanmış terimlerden hangileri "yılan" teriminin içleminde yer alır?

- A) I, II, III ve IV B) I, II, III ve V
C) II, III, V ve VI D) II, IV, V ve VI
E) III, IV, V ve VI

5. • Bir kavramın sadece zihindeki varlığı, yani anlamı onun neliğidir.
• Bir kavramın zihin dışında gösterdiği varlığı, o kavramın gerçekliğidir.
• Gerçekliği olan bir kavramın belli bir nesnede somutlaşması ise kimlik adını alır.

Bu bilgiler ışığında aşağıdaki kavramlardan hangisinin sadece neliğinden bahsedilebilir?

- A) Bilgisayar B) Ejderha C) İnsan
D) Dünya E) Toz

6. Bir kavramın içine aldığı ya da kapsadığı tüm varlıkların ortak özelliklerine o kavramın içlemi denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin içlemi en çok-tur?

- A) Varlık B) Canlı C) Bitki
D) Çiçek E) Gül

7. Terim, bir kavramın dille ifade edilmesidir; kavramlar bir varlığa işaret ederken terimler sadece kavramları işaret eder. Terim bir veya birden fazla sözcükten oluşabilir. Yani kısaca kavram varlığın zihindeki genel tasarımı iken terim, bu tasarımın ifadesidir; tüm kavramlar terimle ifade edilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir terim değildir?

- A) Birçok gemi B) Ağaç
C) Bir kısım insan D) Gibi
E) Okul

8. Bir kavramın içine aldığı ya da kapsadığı bireylerin toplamına o kavramın kaplamı denir. Yani bir kavramın içine aldığı bireyler, o kavramın kaplamında yer alır.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisinin kaplamı en çoktur?

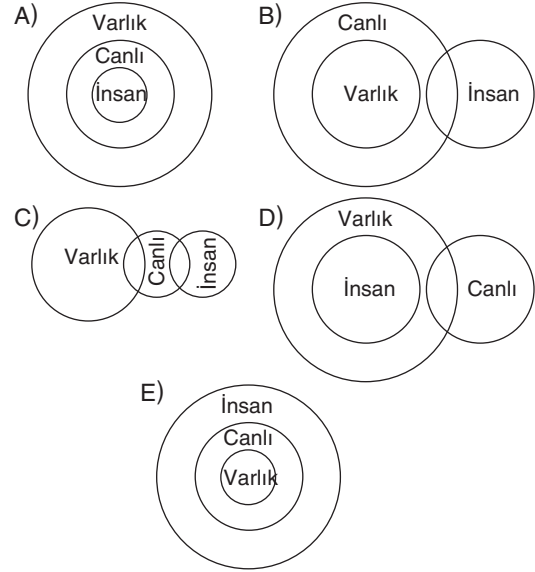
- A) Van kedisi B) Kedi
C) Hayvan D) Canlı
E) Varlık

9. Bir oluş tarzını ifade eden, nesnelere ait ortak nitelikleri gösteren kavramlara "soyut kavram" denir. Soyut kavramlar kendi başlarına bağımsız bir varlık göstermez.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi soyut kavram değildir?

- A) Özgürlük B) Gözlük
C) İnsanlık D) Kardeşlik
E) Arkadaşlık

10. "Canlı - Varlık - İnsan" kavramları arasındaki ilişkiyi aşağıdaki diyagramlardan hangisi ifade etmektedir?

11. Sadece bireyler grubunu ifade eden ve grupta gerçekleşen kavramlara "kolektif kavram" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kolektif bir kavram değildir?

- A) Takım B) Meclis C) Asker
D) Ordu E) Ekip

1066081

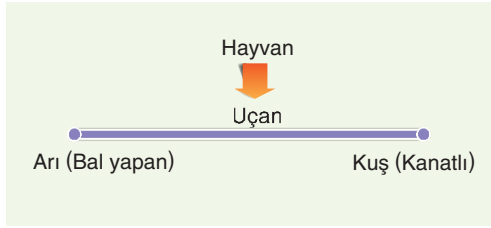
ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Bir kavram bir sınıfın tüm bireylerini kapsıyorsa tümel, tek bir bireyi ifade ediyorsa tekil, belli bir sınıfın bir kısmını gösteriyorsa tikel kavram olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sırasıyla tikel, tekil ve tümel kavrama örnek teşkil etmektedir?

- A) Şehir - İstanbul - Metropol
B) Bursa - Bazı şehirler - Şehir
C) Bazı hayvanlar - Karabaş - Bütün hayvanlar
D) Tatil köyü - Bazı köyler - Datça
E) Bazı şehirler - Çanakkale - Ankara

2. Özle ilgili tam tanım, bir şeyin yakın cinsi ve yakın ayrımıyla yapılan tanımdır.

Bu şema ve açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi özle ilgili tam tanımdır?

- A) Arı, bal yapan bir uçandır.
B) Kuş, kanatlı bir hayvandır.
C) Kuş, kanatlı ve bal yapan bir uçandır.
D) Arı, bal yapan bir hayvandır.
E) Arı, kanatlı bir uçandır.

3. Kavram bir nesnenin zihindeki tasarımıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kavrama örnek gösterilebilir?

- A) Bazı B) Yoksul C) Çünkü
D) Gibi E) Lakin

4. A kümesi, B kümesinin alt kümesidir ve bu kümelerin eleman sayısı birbirinden farklıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) B kümesinin kaplamı, A kümesinden büyüktür.
B) A kümesinin tüm elemanları, B kümesinin de elemanıdır.
C) B kümesinin tüm elemanları, A kümesinin de elemanıdır.
D) B kümesinin bazı elemanları, A kümesinin elemanıdır.
E) A kümesinin işlemi, B kümesinin işleminden büyüktür.

5. İki kavramdan her biri diğerinin hiçbir elemanını içine almıyorsa aralarında ayrıklık ilişkisi vardır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki kavram çiftlerinden hangisinin arasında ayrıklık ilişkisi vardır?

- A) İnsan - Gülen
B) Baba - Anne
C) İnsan - İşçi
D) Serçe - Kuş
E) Başarılı - Öğrenci

6. I. Tekil kavram - Tekir
II. Distribütif kavram - Meclis
III. Genel kavram - Hayvan
IV. Olumlu kavram - Kirli

Numaralanmış kavram eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve IV C) III ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

7. Aşağıdaki Venn diyagramıyla iki kavram arasındaki ilişki gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu iki kavram arasındaki ilişkiyi ifade etmektedir?

- A) Eşitlik
B) Tam girişimlilik
C) Eksik girişimlilik
D) Ayrıklık
E) Özgürlük

8. I. Kuş - Serçe
II. Memur - Kadın
III. İnsan - Düşünen
IV. Hayvan - Bitki

Numaralanmış kavram eşleştirmelerinden hangileri arasında eksik girişimlilik ilişkisi vardır?

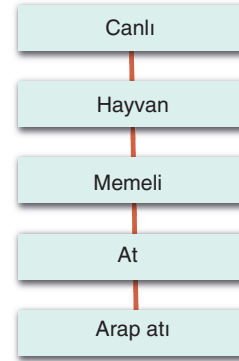
- A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
E) II ve IV

9. Her insan canlıdır fakat her canlının insan olduğu doğru değildir.

Bu ifadeden hareketle "insan" ve "canlı" kavramları arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eksik girişimlilik
B) Ayrıklık
C) Eşitlik
D) Özdeşlik
E) Tam girişimlilik

- 10.

Bu şemaya göre aşağıdaki kavramlardan hangisinin işlemi en çoktur?

- A) Arap atı
B) At
C) Canlı
D) Hayvan
E) Memeli

11. Bir kavram belirttiği varlıkta anlattığı özelliğin bulunduğu belirtiyorsa olumlu bir kavramdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi olumlu bir kavram değildir?

- A) Temiz
B) Pasaklı
C) Dertli
D) Yüzsüz
E) Aceleci

12. "Kiraz, bitki, hayvan, canlı, serçe" kavramlarından hangisinin kapsamı en çoktur?

- A) Bitki
B) Hayvan
C) Kiraz
D) Serçe
E) Canlı

1066082

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Önergeler; en az iki terimden oluşan, doğru veya yanlış anlamlı bir yargı bildiren cümlelerdir. Her önerme bir cümledir fakat her cümle bir önerme olmayabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir önerme olarak nitelendirilebilir?

- A) Yarın pikniğe gitsek iyi olacak.
- B) Küçük çocukların yanında sigara içilmemeli.
- C) Kazaların çoğu araç kullananlardan mı kaynaklanıyor?
- D) Sehpanın üzerindeki çiçekleri al!
- E) Isınan cisimler genleşir.

2. Bir önerme, tek yargı bildiriyorsa basit, birden fazla yargı bildiriyorsa bileşik önermedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi basit bir önerme olarak gösterilebilir?

- A) Kırıkkale'den bu yana kar yağışı yoğundu.
- B) Konseri izlemeye çok sayıda insan geldi.
- C) Yalnızca Kerem kampa katılmadı.
- D) İki gün öncesine kadar yağmur yağıyordu.
- E) Serap ve Ali tatile gittiler.

3. Bileşik önerme, iki basit önermenin bir önerme eklemi ile birleşmesi sonucu elde edilen önermedir.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi bileşik önermeye örnek oluşturur?

- A) Mutasyonlar yararlı veya zararlı olabilir.
- B) Yeryüzünde bir milyonu aşkın canlı türü var.
- C) Türkiye, bir yarımada ülkesidir.
- D) Avrupa kıtasında birçok farklı iklim görülür.
- E) Dün yediğim yemekten zehirlendim.

4. Önergeler niceliklerine göre üçe ayrılır. Bunlar; tümel, tikel ve tekil önermedir.

Bir önermenin tümel olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Yüklemde belirtilen özelliğin öznenin bireylerinin bir kısmına dağıtılmasına
- B) Bir olasılığı ifade etmesine
- C) Önermenin tek bir öznenin oluşmasına
- D) Öznesinin bir grubun bütününe içine almasına
- E) Yüklemde belirtilen niteliğin özneye bulunmamasına

5. • Hiçbir balık solungaçlı değildir.
• Bazı gıdalar güvenilir değildir.
• Mars'ta buz hâlinde su vardır.
• Bütün insanların vücudunda trilyonlarca hücre vardır.

Bu önermeler arasında aşağıdakilerden hangisine örnek bulunmamaktadır?

- A) Tikel olumlu
- B) Tekil olumlu
- C) Tikel olumsuz
- D) Tümel olumlu
- E) Tümel olumsuz

6. "Bütün gezegenler hareket hâlinindedir." önermesinin tümel olumsuzu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her gezegen hareket hâlinindedir.
- B) Bazı gezegenler hareket hâlinindedir.
- C) Hiçbir gezegen hareket hâlinde değildir.
- D) Kimi gezegenler hareket hâlinde değildir.
- E) Bazı gezegenler hareket hâlinde değildir.

7. “Bütün canlıların DNA’sında bulunabilecek dört çeşit nükleotit vardır.”

Bu önermenin yapı, nicelik ve nitelik açısından karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bileşik - Tekil - Olumlu
- B) Basit - Tümel - Olumlu
- C) Basit - Tümel - Olumsuz
- D) Basit - Tikel - Olumlu
- E) Basit - Tekil - Olumlu

8. • Bazı düşünürler, egzistansiyalist ve teist değildir.
• Kimi kitaplar eğitici ve öğreticidir.
• Hiçbir devlet kanunsuz ve kuralıdır.
• Gerekli koşulları sağlarsan bizimle gelebilirsin.

Bu önermeler arasında aşağıdakilerden hangisine örnek bulunmamaktadır?

- A) Tümel olumsuz
- B) Tikel olumluya
- C) Bileşik önermeye
- D) Basit önermeye
- E) Tikel olumsuz

9. • Bütün gelişmiş ülkeler refah içindedir.
• Bazı araçlar fazla yakıt yakar.

Bu iki önerme aşağıdakilerden hangisi bakımından birbirlerinden farklıdır?

- A) Nitelikleri
- B) Yapıları
- C) Yargı sayıları
- D) Doğruluk değerleri
- E) Nicelikleri

10. Yüklemin öznesi hakkında yeni bir bilgi vermediği ve özneyi tekrar ettiği, doğruluk değerinin deney ve gözleme bağlı olmadığı önermelere “analitik önerme” denir. Bu önermelerde yüklem, özneyi onaylar ve her zaman doğrudur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi analitik önerme değildir?

- A) Bulutlar yağmur getirir.
- B) Hala, babanın kız kardeşidir.
- C) İki dik açının toplamı, bir üçgenin iç açılarına eşittir.
- D) Genç, yaşlı olmayandır.
- E) Bekâr, evli olmayandır.

11. Öznesi “çiçek”, yüklemi “zehirli” olan tikel olumsuz önerme aşağıdakilerden hangisidir?

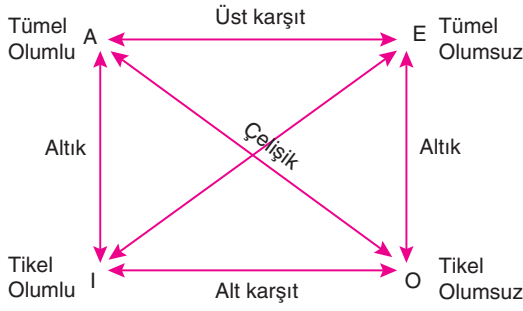
- A) Bütün çiçekler zehirlidir.
- B) Bazı zehirliler çiçektir.
- C) Hiçbir çiçek zehirli değildir.
- D) Bazı çiçekler zehirli değildir.
- E) Bazı çiçekler zehirlidir.

1068083

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 (A) (B) (C) (D) (E)
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 (A) (B) (C) (D) (E)
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 (A) (B) (C) (D) (E)
3 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 (A) (B) (C) (D) (E)
4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 (A) (B) (C) (D) (E)
5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 (A) (B) (C) (D) (E)
6 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 (A) (B) (C) (D) (E)
7 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 (A) (B) (C) (D) (E)
8 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 (A) (B) (C) (D) (E)
9 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 (A) (B) (C) (D) (E)
	11 (A) (B) (C) (D) (E)
	12 (A) (B) (C) (D) (E)
	13 (A) (B) (C) (D) (E)
	14 (A) (B) (C) (D) (E)
	15 (A) (B) (C) (D) (E)
	16 (A) (B) (C) (D) (E)
	17 (A) (B) (C) (D) (E)
	18 (A) (B) (C) (D) (E)
	19 (A) (B) (C) (D) (E)
	20 (A) (B) (C) (D) (E)

1.

- Hiçbir canlı mükemmel değildir.
- Bazı canlılar mükemmel değildir.

Karşı olum karesine göre bu önermeler arasındaki ilişki aşağıdakilerin hangisiyle adlandırılır?

- A) Altık B) Çelişik C) Alt karşıt
D) Döndürme E) Üst karşıt

2.

- Bazı sporcular çeviktir.
- Hiçbir sporcu çevik değildir.

Bu iki önermeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çelişik olduğu
B) Niteliklerinin farklı olduğu
C) Doğruluk değerlerinin aynı olmadığı
D) Niceliklerinin farklı olduğu
E) Altık olduğu

3.

“Bazı insanlar sebepsiz yere sinirli olabilirler.” önermesinin karşıtı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir insan, sebepsiz yere sinirli olamaz.
B) Bazı insanların hiç sinirlendiği görülmez.
C) Bazı insanlar sebepsiz yere sinirli olamazlar.
D) Kimi insanların sinirlendiği hiç görülmez.
E) Bütün insanlar sebepsiz yere sinirli olabilirler.

4.

Bir önermeden bu önermeye eş değer başka bir önerme çıkarılması işlemine “döndürme” denir. Bu yöntemle basit önermelerin eş değeri bulunur. Bir önermenin niteliğine ve doğruluk değerine dokunmadan öznesini yüklem, yüklemine özne yapma işlemine ise “düz döndürme” denir.

Buna göre “Bütün kediler kuyrukludur.” önermesinin düz döndürmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı kuyruklular kedir.
B) Bazı kuyruklular kedi değildir.
C) Hiçbir kedi kuyruklu değildir.
D) Hiçbir kuyruklu kedi değildir.
E) Bütün kuyruklular kedir.

5.

Tikel olumlu önermenin ters döndürmesi olmaz.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisinin ters döndürmesi olmaz?

- A) Bütün telefonlar pahalıdır.
B) Bazı telefonlar pahalı değildir.
C) Hiçbir telefon pahalı değildir.
D) Bazı telefonlar pahalıdır.
E) Telefonların hepsi pahalıdır.

6.

“Bütün dersler zordur.” önermesinin çelişki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı dersler zordur.
B) Hiçbir ders zor değildir.
C) Bütün dersler kolaydır.
D) Bazı dersler zor değildir.
E) Bazı dersler kolay değildir.

7. "Bazı şehirler kalabalıktır." önermesinin eş değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı kalabalıklar şehirdir.
- B) Hiçbir şehir kalabalık değildir.
- C) Bütün şehirler kalabalıktır.
- D) Hiçbir kalabalık şehir değildir.
- E) Bütün kalabalıklar şehirdir.

8. Aşağıdaki önerme çiftlerinden hangilerinin arasında altıklık ilişkisi vardır?

- A) Bazı insanlar ölümlüdür.
Bazı insanlar ölümlü değildir.
- B) Bütün insanlar ölümlüdür.
Bazı insanlar ölümlü değildir.
- C) Hiçbir insan ölümlü değildir.
Bazı insanlar ölümlüdür.
- D) Bütün insanlar ölümlüdür.
Bazı insanlar ölümlüdür.
- E) Hiçbir insan ölümlü değildir.
Bütün insanlar ölümlüdür.

9. • Bazı insanlar güçlüdür.
• Bazı insanlar güçlü değildir.

Bu önermeler arasındaki ilişki karşı olum karesine göre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alt karşıt
- B) Altık
- C) Çelişik
- D) Üst karşıt
- E) Eşitlik

10. Bir önermenin niteliğine ve doğruluk değerine dokunmadan öznesinin karşıt hâlini yüklem, yüklemine karşıt hâlini özne yapmaya ters döndürme denilir.

Buna göre "Bazı sıvı olanlar maden değildir." önermesinin ters döndürmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir maden olmayan sıvı olmayan değildir.
- B) Bütün maden olanlar sıvı olmayan değildir.
- C) Bazı maden olmayanlar sıvı olmayan değildir.
- D) Bazı maden olmayanlar sıvı olmayandır.
- E) Bütün maden olanlar sıvı olmayandır.

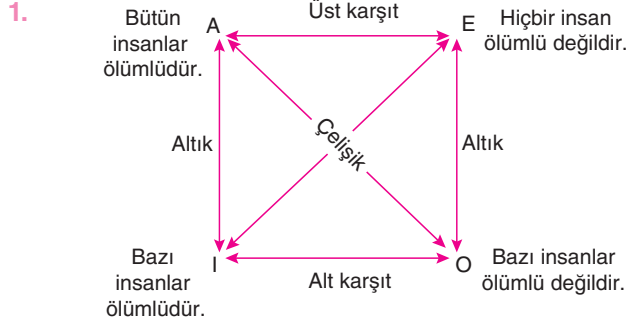
11. "Bütün sporlar önemlidir." önermesinin çelişiğinin alt karşıtı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı sporlar önemlidir.
- B) Hiçbir spor önemli değildir.
- C) Bazı sporlar önemli değildir.
- D) Bütün önemliler spordur.
- E) Bazı önemliler spordur.

1066084

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

Bu karşı olma karesinde yer alan önermeler aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip değildir?

- A) Farklı nitelikte olma
- B) Bileşik yapıda olma
- C) Aynı özne ve yüklemelerden oluşma
- D) Bir yargıda bulunma
- E) Bir doğruluk değeri taşıma

2. Aynı özne ve yüklemelerden oluşan ancak nitelikleri farklı olan iki tümel önerme arasında üst karşıtlık ilişkisi vardır.

Buna göre,

- I. Bazı kediler siyah değildir.
- II. Bütün kediler siyahtır.
- III. Hiçbir kedi siyah değildir.
- IV. Bazı kediler siyahtır.

önermelerinden hangileri arasında üst karşıt ilişkisi vardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Tikel olumsuz önermelerin düz döndürmesi yapılamaz.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisinin düz döndürmesi yapılamaz?

- A) Bütün bitkiler faydalıdır.
- B) Bazı bitkiler faydalı değildir.
- C) Hiçbir bitki faydalı değildir.
- D) Bazı bitkiler faydalıdır.
- E) Bitkilerin bir kısmı faydalıdır.

4. Aşağıdaki önermelerden hangisi "Bütün üniversiteler okuldur." önermesiyle eş değerdir?

- A) Bazı okullar üniversitedir.
- B) Bütün okullar üniversitedir.
- C) Bazı üniversiteler okul değildir.
- D) Hiçbir üniversite okul değildir.
- E) Bazı okullar üniversite değildir.

5. "Bütün peynirler süttten yapılır." önermesi doğruysa altığı olan "Bazı peynirler süttten yapılır." önermesi de doğru olmak zorundadır.

Bu durumun gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önermelerin aynı terimlerden oluşmaları
- B) Önermelerin niceliklerinin farklı olması
- C) Tümel önerme için doğru olanın tikel önerme için de doğru olması
- D) Önermelerin niteliklerinin aynı olması
- E) Önermelerin basit yapıda olması

6. Tikel olumsuz bir önermenin ters döndürmesi tikel olumsuzdur.

Buna göre "Bazı yılanlar zehirli değildir." önermesinin ters döndürmesi yapılsa aşağıdaki önermelerden hangisi elde edilir?

- A) Bazı zehirli olmayanlar, yılan değildir.
- B) Bazı zehirli, yılan olmayandır.
- C) Bazı zehirli olmayanlar, yılan olmayan değildir.
- D) Hiçbir yılan olmayan, zehirli değildir.
- E) Hiçbir zehirli olmayan, yılan değildir.

7. “Bütün futbolcular hızlı koşar.” önermesinin altığının çelişği olan önerme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı hızlı koşanlar futbolcudur.
- B) Bazı futbolcular hızlı koşar.
- C) Hiçbir hızlı koşamayan, futbolcu değildir.
- D) Bazı futbolcular hızlı koşmaz.
- E) Hiçbir futbolcu hızlı koşmaz.

8. Alt karşıt önermelerden tikel olumsuz önerme doğruysa tikel olumlu önerme de doğrudur.

Bu durumu,

- I. Bazı insanlar dört ayaklıdır.
- II. Hiçbir insan dört ayaklı değildir.
- III. Bazı insanlar dört ayaklı değildir.
- IV. Bütün insanlar dört ayaklıdır.

önergelerinden hangileri destekler?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. “Bütün kapılar kilitlenebilir.” önermesi ile “Bazı kapılar kilitlenemez.” önermesi çelişiktir.

Buna göre çelişik önermelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı nicelikte oldukları
- B) Farklı nitelikte oldukları
- C) Farklı doğruluk değerlerine sahip oldukları
- D) Aynı terimlerden oluştukları
- E) Aynı iddiayı taşıdıkları

10. Tümel olumsuz bir önermenin düz döndürmesi tümel olumsuzdur.

Buna göre “Hiçbir çekirge sürüngen değildir.” önermesinin düz döndürmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı çekirgeler sürüngen değildir.
- B) Hiçbir sürüngen, çekirge değildir.
- C) Bütün sürüngenler çekirgedir.
- D) Hiçbir sürüngen olmayan, çekirge değildir.
- E) Bazı sürüngenler çekirgedir.

11. “Bazı kadınlar annedir.” önermesinin karşıtının altığı olan önerme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir kadın anne değildir.
- B) Bütün anneler kadındır.
- C) Bazı kadınlar annedir.
- D) Bütün kadınlar annedir.
- E) Anne olmayan kadınlar vardır.

1066085

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Bir kıyasın sonuç önermesi "tümel olumlu" bir önerme ise bu kıyasın öncülleri için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

- A) Biri tümel, biri olumludur.
- B) Her ikisi de tikel olumludur.
- C) Biri olumsuz, biri tikteldir.
- D) Her ikisi de olumlu ve tümeldir.
- E) Her ikisi de olumsuz ve tümeldir.

2. Bütün sağlık çalışanları özverilidir.
Emre de sağlık çalışanıdır.
O hâlde Emre de özverilidir.

Bu kıyastaki küçük terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emre
- B) Çalışanlar
- C) Özverili
- D) Bütün
- E) Sağlık çalışanı

3. Kıyas kuralları göz önünde bulundurulduğunda sonucu olumsuz olan geçerli bir kıyasın öncülleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İkisi de olumsuzdur.
- B) İkisi de tikteldir.
- C) İkisi de tümeldir.
- D) İkisi de olumludur.
- E) Yalnızca biri olumsuzdur.

4. Her basit kıyasta büyük, küçük ve orta terim bulunur.

Buna göre geçerli bir kıyasın sonuç önermesinde aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Özne
- B) Yüklem
- C) Büyük ve küçük terim
- D) Orta terim
- E) Önerme eklemi

5. Tüm canlılar beslenir.

Tüm beslenenler büyür.

O hâlde tüm canlılar büyür.

Bu önermeler grubu aşağıdakilerden hangisine bir örnek değildir?

- A) Tümdengelim
- B) Kıyasa
- C) Analojiye
- D) Çıkarıma
- E) Akıl yürütmeye

6. Bütün insanlar karada yaşar.

Türkler insandır.

O hâlde Türkler de karada yaşar.

Bu kıyasın büyük, küçük ve orta terimi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Karada yaşar - İnsan - Türkler
- B) Türkler - Karada yaşar - İnsan
- C) İnsan - Karada yaşar - Türkler
- D) İnsan - Türkler - Karada yaşar
- E) Karada yaşar - Türkler - İnsan

7. Bütün gelişmiş ülkeler sağlık alanında iyidir. (Öncül)
İsveç gelişmiş bir ülkedir. (Öncül)
O hâlde ---- (Sonuç)
Bu öncüllerden çıkan zorunlu sonuç aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bütün ülkeler gelişmiştir.
B) Bazı ülkeler gelişmiştir.
C) Bazı ülkeler gelişmiş değildir.
D) İsveç de gelişmiş ülkelerden biridir.
E) İsveç de sağlık alanında iyidir.

8. I
Ya ekonomi düze çıkacak ya da işsizlik artacak.
Ekonomi düze çıkacak.
Öyleyse işsizlik artmayacak.

II
Ya ekonomi düze çıkacak ya da işsizlik artacak.
İşsizlik artmayacak.
Öyleyse ekonomi düze çıkacak.

Bu iki akıl yürütme aşağıdaki kıyas türlerinden hangisine örnek oluşturur?

- A) İkilem (Dilemma)
B) Sorit
C) Ayrık öncüllü kıyas
D) Zincirleme kıyas
E) Eksik önermeli kıyas (Entimem)

9. Çok acele etmişse yetişmiştir.
Çok acele etmiştir.
O hâlde yetişmiştir.
Örneği verilen bu kıyas türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Zincirleme kıyas
B) Sorit
C) Koşullu kıyas
D) Basit kıyas
E) Entimem

10. Bütün insanlar düşünendir.
Suna da insandır.
O hâlde Suna da düşünendir.
Suna düşünendir.
Düşünenler zekidir.
O hâlde Suna da zekidir.

Bu kıyasın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Entimem
B) Sorit
C) Yüklemlı kıyas
D) Zincirleme kıyas
E) Kesin kıyas

11. "Senem mutludur, o hâlde sağlıklıdır."

Bu örnekteki kıyasın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eksik önermeli kıyas (Entimem)
B) Kesin kıyas
C) İkilem (Dilemma)
D) Zincirleme kıyas
E) Sorit

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	A B C D E	11	A B C D E
2	A B C D E	12	A B C D E
3	A B C D E	13	A B C D E
4	A B C D E	14	A B C D E
5	A B C D E	15	A B C D E
6	A B C D E	16	A B C D E
7	A B C D E	17	A B C D E
8	A B C D E	18	A B C D E
9	A B C D E	19	A B C D E
10	A B C D E	20	A B C D E

1. Bebekler fazla televizyon izlerse ilerleyen yaşlarda zekâ geriliği yaşarlar.

Bebeklere fazla televizyon izletilmiyor.

Bu iki önermenin doğru olduğu düşünülürse sonuç önermesi aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) O hâlde bebekler sağlıklı olacaktır.
- B) O hâlde bebeklerde zekâ geriliği görülmeyecektir.
- C) O hâlde bebeklerde zekâ geriliği görülecektir.
- D) O hâlde kimi bebeklerde zekâ geriliği görülmeyecektir.
- E) O hâlde toplumun genelinde zekâ geriliği vardır.

2. Zincirleme kıyasta tekrarlanan sonuç önermelerinin çıkarılması ile oluşturulan kıyas türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eksik önermeli kıyas
- B) Kesin kıyas
- C) Koşullu kıyas
- D) Sorit
- E) Ayrık öncüllü kıyas

3. Tüm arabalarda emniyet kemeri bulunur.

Hiçbir bisiklet bir araba değildir.

O hâlde tüm bisikletlerde emniyet kemeri bulunur.

Bu hatalı kıyasta aşağıdaki kıyas kurallarından hangisine uyulmamıştır?

- A) İki tikel öncülden sonuç çıkmaz.
- B) Öncüllerden biri olumsuzsa sonuç olumlu olamaz.
- C) Orta terim sonuçta bulunmaz.
- D) Her kıyasta büyük, küçük ve orta terim bulunur.
- E) İki tümel öncülden sonuç çıkmaz.

4. İyi çalışıyorum. O hâlde kazanacağım.

Bu kıyas aşağıdaki kıyas türlerinden hangisine örnektir?

- A) Kısaltılmış kıyas
- B) İkilem
- C) Kesin kıyas
- D) Yüklemlı kesin kıyas
- E) Zincirleme kıyas

5. Ya tükenmez kalem ya da dolma kalem alacağım.

Dolma kalem aldım.

O hâlde tükenmez kalem almayacağım.

Bu kıyas çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zincirleme kıyas
- B) Seçmeli kıyas
- C) Yüklemlı kesin kıyas
- D) Dilemma
- E) Sorit

6. Bütün hayvanlar solunum yapar.

Akrep hayvandır.

O hâlde akrep solunum yapar.

Bu kıyastaki "büyük terim" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bütün
- B) Hayvan
- C) Akrep
- D) Solunum yapar.
- E) O hâlde